

Dinsdag 26 november 2013

Wij zijn veel meer dan een brein

Ronald Hünneke

filosoof en docent/onderzoeker aan de Rijksuniversiteit Groningen

20.00 - 22.15 uur (inloop vanaf 19.30 uur)
LIFF Grandcafé, Brink 14, Assen

Entree 6 euro; jongeren 4 euro

Informatie en aanmelding: www.deverdieping-assen.nl; deverdieping@home.nl

“Wij zijn ons brein,” schreeuwt de bestseller van Dick Swaab. “De vrije wil bestaat niet,” laat Victor Lamme ons in ondubbelzinnige bewoordingen weten. Iedere dag verschijnt er in de media wel een bericht dat een of andere onderzoeksgroep met een of andere moderne scantechniek een of andere locatie in de hersenen heeft gevonden waar zich een of ander geestelijk vermogen bevindt. Andere onderzoekers vinden methoden om ADHD vast te stellen

via een hersenscan, of autisme, of dyslexie. Het zit allemaal in de hersenen, en als we in de toekomst onze hersenscans steeds verder verfijnen zullen we menselijk gedrag steeds beter gaan begrijpen. Althans, dat is het idee. En heel veel mensen geloven in dat idee. Hersenen zijn een brein geworden, en het brein is een hype. Voordat de moderne hersenwetenschap schoorvoetend haar intrede deed, zo’n honderd jaar geleden, werd de frenologie gebruikt om een relatie te leggen tussen hersenen en karakter: een leer van de geest op basis van de vorm van het hoofd. Nu, zo valt overal te lezen, geloven we daar niet meer in. Nu hebben we een volwassen hersenwetenschap. Nu hebben we neurologen, neurowetenschappers, neuropsychologen, neurolingüïstisch programmeren en neurofeedback. Maar, wat zijn we al met al wijzer dan honderd jaar geleden, toen de frenologie net was dood verklaard? Wat zijn we opgeschoten door de meetinstrumenten niet op de schedel te richten, maar op wat erin zit? Wat weten we meer nu we weten welke hersengebieden bij bepaalde taken actiever zijn?

Mensen hunkeren in alle tijden naar mythes aan de hand waarvan ze zichzelf kunnen verklaren. Maar mythes zijn niet altijd ongevaarlijk. Door deze hedendaagse hersenhype raken mensen er steeds meer van overtuigd dat wie of wat ze zijn volledig wordt bepaald door hun hersenen. En het zou ook zo kunnen zijn dat de hedendaagse gerichtheid op hersenen onderzoekers juist het zicht ontnemt op de belangrijkste vraagstukken rond de menselijke geest en het karakter.

Om die reden worden binnen de filosofie de grenzen onderzocht van de hedendaagse hersenwetenschap. In die zoektocht ontstaan er alternatieven die vruchtbaarder lijken te zijn dan de breinhype.

Ronald Hünneke is filosoof (en neuroscepticus) en als docent/onderzoeker verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Meer info: www.liaturches.nl, onder de essays: "Peek en Poke in Perspectief".